

Pere Rovira

Place and year of birth: Vila-seca de Solcina, Tarragonès, 1947

Pere Rovira is a Catalan poet, novelist, essayist and translator with a long teaching career at the University of Lleida in the field of modern poetry. His work has been translated into Spanish, Galician, French, English, Russian and Polish.

He is mainly known for his poetry of an intimate nature, but his last two works, "*La finestra de Vermeer*" (2016) and "*Música i pols*" (2019), two

personal diaries, point to a change of genre, where the author speaks sincerely about several themes related to the passage of time, including old age and death.

From the book of poems "*Contra la mort*" (2011), the poet confronts these themes, as he experiences them himself at first hand. The message conveyed by this collection of poems is purely vitalist, old age must be lived fully and with love. Rovira denies the bondage of love to the tyranny of age, love becomes a powerful weapon that defeats death.

In his first diary, "*Diari sense dies*" (1998-2003), published in 2004, the author still perceives and talks about old age from a distance, relegating it to the order of secondary topics. On the contrary, in "*La finestra de Vermeer*" (2016) the theme of old age gains strength. There we appreciate how the author's sensitivity passes over his own physical sufferings, impossible to ignore, and the gradual disappearance of his acquaintances. All this leads him to feel death closer and to reflect on his own end. In the vision of his own old age, positive aspects still predominate: the softening of the character, the solitude as a form of escape by writing and the opportunity to share more time with the family.

Although in Pere Rovira's work vitalism predominates, the author does not elude the negative side of old age, in fact, it is mainly physical ills and the gradual loss of energy that serve as a reminder of his years. He often reflects on the relationship between the young and the old, in both phases of life he recognizes and points out both positive and negative aspects. The author concludes that he does not want to be young again, but maintains that through the accumulation of inner experience one must be able to adjust to the new reality, understand what it means to be old and accept it with courage and happiness. Personality is shaped in the inevitable passage of time, and the experience of ageing becomes a condition of learning.

His most recent diary, published in April 2019, has been judged as being darker than the previous one. The deeper tone of the diary reveals a certain fear of the end. He often mentions death as the arrival of nothing, something that takes away everything he loves, his wife and family, books and writing, good wine and food, the contemplation of almond trees in blossom or the first swallow announcing the arrival of spring. But love is again the key drive for Rovira and a broad topic to explore in its newest forms related to old age, "You can always learn a new way to love," he said during our interview, referring to the birth of his first grandson.

Quotes:

In defence of love at all ages:

“La qüestió de l’amor i l’edat, de les edats de l’amor, és una de les més importants de la vida. No s’ha resolt encara. [...] El que ja no es toleraria de cap de les maneres i provocaria la riota general, o la indignació, seria que dos vells s’abraressin, es besessin, etc., públicament.” (*Vermeer*: 52)

“I mai, potser, la paraula *amor* ha estat utilitzada amb més propietat en una obra de pel·lícula [*Amour* de Haneke], Perquè ens trobem davant d’un amor definitiu, final, que ha unit dues vides i les abraça més fort que mai enfront de la malaltia, la misèria corporal i la mort. L’amor dels vells, menystingut quasi sempre en el cinema i la literatura, poderós, radical, solitari per força i per orgull.” (*Vermeer*: 224)

“Érem joves, i ja no serem mai més. No cal lamentar-ho. El pas del temps hauria estat terrible si un dels dos s’hagués quedat sol, però tenim la gran fortuna d’haver passat junts aquests vint-i-cinc anys.” (*Música i pols*: 138)

“La meua intervenció en el concert va ser íntimament dedicada a aquest futur nét o néta que ja he començat a estimar. Sóc un vell, però encara he d’aprendre formes noves de l’amor.” (*Música i pols*: 193)

About physical love:

“Per a un home que ha adorat les dones i l’amor físic, ser vell significa sobretot haver de conviure amb la mort del sexe. Però és una mort relativa, perquè la sexualitat continua vivint en la imaginació i de residus. La impotència definitiva només arriba amb la mort de debò, la mort total.” (*Vermeer*: 299-300)

Que no escriguin els vells coses de sexe,
que siguin els profetes del fracàs;
si la musa es despulla en el seu jaç,
Al jove se’l disculpa; al vell, se’l vexa.

Els vells poetes hem de malparlar
Del cos estafador; sols se’ns permet
El plany pel que hem perdut i tenir fred,
Ser aspres, metafísics, badallar.

La casta poesia et vol asèptic
De fets i de paraula, cellajunt,
Pregador i entrenat per ser difunt,
De cintura en avall un catalèptic.

Fujo d’aquest infern lletraferit
Volant amb tu pel cel del nostre llit. (*Música i pols*: 241)

“Se sol afirmar que l’atracció física dura el que dura; que la vida conjugal mata la passió; que els cossos, per atraure, han de ser joves; que l’edat converteix l’amor en amistat, o en odi; que la senectut és adversària del sexe, etc. Són tòpics, de vegades falsos, com sap qualsevol persona amb una certa experiència en aquests assumptes. No hi ha amor més resistent que l’amor vell. Per això ha arribat a vell. Però, per envellir bé, l’amor ha de ser divertit i plaent.” (*Música i pols*: 299)

In defence of life:

“No crec que sigui un gest tan savi preferir la mort als mals de la vellesa. Em sembla que és més savi entendre què significa ser vell i viure-ho amb coratge. Sempre queden plaers i benaurança, si se saben trobar.” (*Vermeer*: 83)

About being old:

“Ahir vaig parlar a la Celina dels meus malestars d’aquests dies. Li vaig dir que, als dolors físics, s’hi afegeixen ara el cansament mental i les poques ganes de fer res. Molt sovint estic desanimat, i la mateixa manera de viure que abans m’agradava tant ara m’avorreix. Dormo poc i malament. Tinc pensaments negres i apresions de mort. Em sento com engabiat, no en un espai, perquè aquesta casa és un dels pocs llocs que m’agraden, sinó en una situació, feta alhora de soledat i de repudi de la majoria de possibles companyies, una situació marcada irreversiblement per la meua velledat. Sóc un vell cansat, sol i amb poques esperances, així em veig i així dec ser.” (*Música i pols*: 112)

About death:

“Així estan les coses, així són; vivim distretament, com si no ho sabéssim, i fem bé: val més ignorar que en un instant ho perdrem tot.” (*Música i pols*: 129)

“[...] abunden els poetes que s’expressen com si fossin immortals, o com si la mort fos un tràmit sense importància. Els fa més por envellir, perdre segons quines potències. Però res no ens salvarà de morir, aquesta és la qüestió.” (*Música i pols*: 133)

La mort, fins i tot la mort d’un pare, quan encara no ets vell, no la sents com una cosa teva, que algun dia també t’arribarà a tu. Quan ets vell, en canvi, ja no saps separar cap mort de la teva pròpia mort.” (*Música i pols*: 187)

“Tot això em deprimeix. La podrida mort. Aquesta mena d’epidèmia de càncer que s’endú tantes persones bones. La sensació, la por, que algun dia ens pot tocar a nantros. Sovint em quedo mirant un racó de casa, els llibres, els discs, la butaca on m’assec a llegir, i tinc una impressió de provisionalitat, de vida efímera, de pèrdua. Tot s’escapa, s’acaba, em fugi. En aquesta situació se’m fa difícil escriure i de vegades tinc la temptació d’abandonar aquestes notes; m’hi resisteixo perquè seria com una rendició, com acceptar que, en efecte, tot s’està acabant. I apropar el punt final.” (*Música i pols*: 195)

“No sabem ni com, ni quan, ni on morirem. Només podem pensar a fer-ho passablement. Si durant la vida hem intentat fer bé tantes coses insignificants, haurem de procurar resoldre de la millor manera possible l’última cosa que farem, la qual serà, òbviament, d’una importància definitiva.” (*Música i pols*: 212)

“Hi ha el gran tòpic literari de la mort com un son etern, en el qual és de suposar que per fi es produeix el descans sense fissures, el no-res total. Però, ¿qui sap? ¿I si en comptes del son etern es tractés del somni etern? ¿I si estiguéssim condemnats a somiar sempre, ja sense despertar-nos mai? Depèn del que somiïs, dirà

algú. Si no podem triar els somnis quan vivim, cal suposar que tampoc no podem triar els somnis de la mort. ¿O sí que podem? Potser la recompensa, el paradís, serà tenir els somnis que vulguis. I l'infern, que els somnis que vulguin et tinguin a tu." (*Música i pols*: 222).

By: Katerina Valentová katerina.valentova@udl.cat [<mailto:katerina.valentova@udl.cat>]